

בַּיְחֻדָּא שְׁלִים, וְלִמְחַדֵּי עֵילָאִין וְתַתְּאִין,
בְּרַעוּתָא וְכוּנָה דִּילֵיהּ.

וְהָבֵי אָמַר רַבִּי חֲזִיא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאֵי
דְּכַתִּיב, (שם א ט) אִשָּׁה רִיחַ נִיחֻחַ לֶה'.
אֵלָא, לְקַבֵּל תְּלַתָּא דְרַגִּין אֲלִין, אִשָּׁה, לְקַבֵּל
דָּא לְוִיִּים, דְּמַמְנִין עַל הַשִּׁיר, וְלֹאֲרַמָּא קָלָא,
וְהוּא מְסִיטְרָא דְאִשָּׁה, וּמְכוּנֵי בְּנַעֲמֻתָא
בְּנִגּוּנָא וְחֻדְוָה וְשִׁיר.

וּמַגּוּ כַּךְ, כָּל זְמָנָא דִּהְוָה סְלִיק עַל הַדְּיוּכָן,
בְּעוּד דְּאִיהוּ גִיבַר, וְשִׁלְהוּבָא דְאִשָּׁא
תְּקִיף בֵּיהּ, לֹאֲרַמָּא קָלָא בְּנַעֲמֻתָא דְנִיגּוּנָא,
אִיהוּ כְּשֵׁר לְעַבּוּדָּהּ. פִּיּוֹן דְּאִיתְחַלְשׁ שִׁלְהוּבָא
דְּבַחְרוּתָא דִּילֵיהּ, וְגוּמְרִין דְּנוֹרָא מְתַדְעַכִּין
בְּגוּיָהּ, הָא אֶתְחַלְשׁ תּוֹקְפֵיהּ, וְקָלָא שְׂאֲרֵי
לְאֶתְתַבְרָא. כְּדִין כְּתִיב, (במדבר ח כה) וּמִבֶּן חֲמֻשִׁים
שָׁנָה יָשׁוּב מִצִּבְּאָה הָעֵבֶדָּה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד.
וּפְסוּל לְעַבּוּדָּהּ. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה, (שם כו) וְשֵׁרֶת אֶת
אָחִיו וְעַבְדָּהּ לֹא יַעֲבֹד עוֹד.

מִשְׁמָרוֹת דְּרַקִּיעָא, אוּף הָכֵי נָמִי דְמַפִּיּוֹן
דְּמִטּוֹן לְנִגְנָא קָמִי דְמַרְיָהוֹן,
אִיקְרוּן אִישִׁים. וְהָכֵי שְׂמַעְנָא מְשֻׁמִּיהּ דְרַבִּי
(דף ק ע"ב) שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, דְּאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר,
דְּרַגִּין אֲלִין, אִית מְנַהוֹן דְּמַמְנָן עַל תְּרַעִין לְבַר,
וּמִינֵיהּ עַל תְּרַעִין פְּנִימָאִין לְגוּ.

אִינּוֹן פְּנִימָאִין אָמְרִין שִׁירְתָּא, וְסָלְקִין וְעֵאֲלִין
בְּהֵאֵי שִׁירְתָּא, חֲמֻשָּׁה דְרַגִּין, עַד חֲמֻשִׁין.
לְקַבֵּל חֲמֻשִׁין תְּרַעִין דִּיּוּבְלָא. פִּיּוֹן דְּסָלְקִין
תַּמָּן, נְטִיל לוֹן רוּחָא דְאִשָּׁא מְלַהֲטָא, וְתַבַּר
תּוֹקְפֵיהּ. פִּיּוֹן דְּאֶתְבַּר תּוֹקְפֵיהּ, דִּחֲזִין לְהוֹן,
וְנַחֲתִין מֵאִינּוֹן דְרַגִּין.

וְקוּיָמִין לְבַר, מְמוּנִין עַל תְּרַעִין דְלְבַר, וְאֲלִין
נְטִילִין חוּלְקֵיהוֹן מִתְנַנָּא דְאִשָּׁא
דְקוּרְפָנָא, בַּר מֵאִינּוֹן דְנְטִילֵי לְגוּ. וּבְכָל יוֹם

הַעֲלִינּוֹת, וְלִיחַד הַכֵּל בִּיחוד
שְׁלָם, וְלִשְׁמַח עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים
בְּרִצּוֹן וּבְכַוְנָה שְׁלוֹ.

וְכַךְ אָמַר רַבִּי חֲזִיא אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, מַהוּ שְׂפָתוֹב (שם א) אִשָּׁה
רִיחַ נִיחֻחַ לֶה' אֵלָא, לְעַמַּת
שְׁלֵשׁ דְרַגּוֹת אֲלוֹ - אִשָּׁה. כְּנִגְד
זֶה הַלּוּיִם הַמְּמַנִּין עַל הַשִּׁיר
וְלְהַרְמַת הַקּוֹל, וְהוּא מְצַד שֶׁל
אִשָּׁה, וּמְכוּנִים בְּנַעֲם הַנְּגוּן
וְהַחֲדוּהָ וְהַשִּׁיר.

וּמַתוּךְ כַּךְ, כָּל פַּעַם שְׁהִיָּה עוֹלָה
עַל הַדְּיוּכָן בְּעוּד שְׁהוּא גִבַר,
וְשִׁלְהַבַּת הָאֵשׁ חֲזָקָה בּוֹ לְהַרִים
קוֹל בְּנַעֲמֻת הַנְּגוּן, הוּא כְּשֵׁר
לְעַבּוּדָּהּ. פִּיּוֹן שְׁנַחֲלֵשָׁה שִׁלְהַבַּת
בַּחְרוּתוֹ, וְגַחֲלֵי הָאֵשׁ דּוֹעַכִּים
כְּתוּכּוֹ, הִנֵּה נַחֲלֵשׁ כַּחוֹ, וְהַקּוֹל
מִתְחִיל לְהִשְׁבֵּר. אִזּוּ כְּתוּב (במדבר
ח) וּמִבֶּן חֲמֻשִׁים שָׁנָה יָשׁוּב מִצִּבְּאָה
הָעֵבֶדָּה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד. וּפְסוּל
לְעַבּוּדָּהּ. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה, (שם)
וְשֵׁרֶת אֶת אָחִיו וְגו', וְעַבְדָּהּ לֹא
יַעֲבֹד.

מִשְׁמָרוֹת הַרְקִיעַ, אַף כַּךְ גַּם,
שְׂמַפִּיּוֹן שְׂכָאִים לְנִגְן לְפָנֵי רַבּוֹנָם,
נְקִרָאִים אִישִׁים. וְכַךְ שְׂמַעֲתִי
מְשֻׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי,
שְׂאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, הַדְּרַגּוֹת
הַלּוּיִם, יֵשׁ מֵהֶן שְׂמַמְנוֹת עַל
הַשְּׂעָרִים בַּחוּץ, וּמֵהֶן עַל
הַשְּׂעָרִים הַפְּנִימִיִּים שְׁלִפְנִים.

אוּתָם הַפְּנִימִיִּים אוּמְרִים שִׁירָה,
וְעוֹלִים וְנִכְנָסִים בְּשִׁירָה הַזֹּאת חֲמֻשׁ
דְרַגּוֹת, עַד חֲמֻשִׁים, כְּנִגְד חֲמֻשִׁים
הַשְּׂעָרִים שֶׁל הַיּוּבְלָא. פִּיּוֹן שְׂעוּלִים
לְשָׁם, נוֹטְלֵת אוּתָם רִיחַ שֶׁל אֵשׁ
לוֹהֶטֶת וְשׁוֹכֶרֶת כְּתָם. פִּיּוֹן
שְׂנַשְׁבֵּר כְּתָם, דּוּחִים אוּתָם,
וְיוֹרְדִים מֵאוּתָן הַדְּרַגּוֹת.

וְעוּמְרִים בַּחוּץ הַמְּמַנִּים עַל
הַשְּׂעָרִים בַּחוּץ, וְאֵלוֹ נוֹטְלִים
חֲלָקָם מֵעֵשֶׂן הָאֵשׁ שֶׁל הַקְּרָבָן.
חוּץ מֵאוּתָם שְׁנוֹטְלִים בְּפָנִים.

ויום מתחדשין דממנן על שירתא. וזהו אשה. ריח, לקבל ישראל, דקא מצלו צלותא, דחשיבא קמי קודשא בריה הוא, פריח בוסמין דבגנתא דעדן. נוחות, דאיהו נחת רוח לגבוה. לקבל דא כהן, דאיהו מכוין פוונה, פגוונא דרעותא דשמא קדישא, ומייחד יחודא באתוון רשימין, וכל דרגין נהרין, ומתלהטין, ונצצי בניצוצא עילאה, מגו דעומקא עילאה טמירתא.

ועל דא אצטריך כהנא למיהוי חפימא (נ"א ולא תקשט) בחכמה, ויאה בסוכלתנו, וישפיר בנהירו דאורייתא, וזריז, ופקח יתיר מפל עלמא. ואם עם הארץ הוא, עבודתו לאו עבודה, ועליה פתיב (תהלים ה ו) לא יתניצבו הוללים לנגד עיניך.

תא חזי, זוהמא דכותי, אף על גב דאגמיר, קשה לפרוש מיניה זוהמא עד תלתא דרין, כל שפן בעוד שהוא פותי. פשרה דבהון, רות, ולא אשפחן בה שום דופי כלל. ודא היא נפש השכלית. ערפה, שהיא נפש הבהמית, מיד חזרה לסרחונה ולקלקולה. אתא רבי חידקא ונשקיה. אמר, ודאי דזעירין אינון דמתעברן זוהמותיהו מינייהו.

רבי נחמיה אומר, פתיב (מ"א ב יט) וישם פסא לאם המלך, זו רות המואביה, דזכתה וראתה למלך שלמה על פסאו.

בשם שלבה היה שלם, פך השלים ימיה ושוותיה. הדא הוא דכתיב, ותהי משפרתך שלמה. שלמה פתיב, וקריןן שלימה. מלמד, שראתה למלך שלמה על פסאו, וראתה שכרה בעולם הזה ובעולם הבא.

והצא מן המקום אשר היתה שמה ושתי

ובכל יום ויום מתחדשים הממנים על השירה, וזהו אשה. הריח פנגד ישראל, שמתפללים תפלה, שחשובה לפני הקדוש ברוך הוא כמו ריח בשמים של גן עדן. נוחות, שהוא נחת רוח לגבוה. פנגד זה הכהן, שהוא מכוין פונה, כמו שהרצון של השם הקדוש, ומייחד יחוד באותיות רשומות, וכל הדרגות מאירות ולוחטות, ונוצצות בניצוצן עליון מתוך העמק העליון השמיר.

ועל כן צריך הכהן להיות חכם (ולתקשט) בחכמה, ונאה בהשכל, ויפה באור התורה, וזריז, ופקח יותר מפל בני העולם. ואם הוא עם הארץ, אין עבודתו עבודה, ועליו פתיב (תהלים ה) לא יתניצבו הוללים לנגד עיניך.

בא וראה, הזהמה של הפותי, אף על גב שהתגמיר, קשה לפרש ממנו הזהמה עד שלשה דורות, כל שפן בעוד שהוא פותי. הפשרה שבהם רות, ולא מצאנו בה שום דפי כלל. וזוהי הנפש השכלית. ערפה, שהיא הנפש הבהמית, מיד חזרה לסרחונה ולקלקולה. בא רבי חידקא ונשקו. אמר, ודאי מעטים הם שעוברת זהמתם מהם.

רבי נחמיה אומר, פתיב (מלכים-א) וישם פסא לאם המלך. זו רות המואביה, שזכתה וראתה למלך שלמה על פסאו.

בשם שלבה היה שלם, כף השלים ימיה ושוותיה. זהו שפתיב (רות ב) ותהי משפרתך שלמה. פתיב שלמה, וקוראים שלימה. מלמד שראתה את המלך שלמה על פסאו, וראתה שכרה בעולם הזה ובעולם הבא. והצא מן המקום אשר היתה שמה ושתי כלתיה עמה כו'.

ותאמר נעמי לשתי כלתיה לכנה
שכנה כו'. ותאמרנה לה כי אתך
נשוב לעמך. ותאמר נעמי שכנה
בנתי כו'. ותאמר הנה שבה
יבמתך אל עמה כו'. ערפה שבה
אל עמה ואל אלהיה. ותאמר רות
אל תפגעני כי לעזבך לשוב
מאתריך. כן בודקים לגר בשביל
שיתקיים תחת פנפי השכינה
כרות, בלכב שלם.

רבי אלפסנדר פתח, (מלכים-ב ו)
ואשה אחת מנשי בני הנביאים
צעקה אל אלישע וגו'. שם שנינו,
זו אשת עובדיהו, וממנה היה על
בית אחאב מלך ישראל. ובשעה
שהלך עובדיהו אצל אלהיו,
הפיר בו אלישע.

ואם תאמר, אלישע לא שמש
לפניו עדין - כבר היה משמש,
ואין מקדם ומאחר. ועל כן פתוב,
ואתה ידעת כי עבדך היה ירא
את ה', שודאי הפיר בו אלישע
מאותה שעה.

צעקה אל אלישע. באותה שעה
שמת עובדיהו, מת אחאב. ומלך
יהורם בא לקחת את שני ילדיו.
מה עשתה? הלכה גועה וצועקת
ובוכה לבית הקברות. עמדה על
קברו וצעקה: ירא אלהים, כן
וכן עושים ליתומיך!

אמרו לעובדיהו: הרי אשתך
עומדת וצועקת על קברך. מה
עשה? הלך לו אצל חזקיהו, אמר
לו: דיי בעולם הזה. הלך לו אצל
האבות, אמר: כן וכך יש לי.
אמרו לו: כבר שמענו צעקותיה,
לך אצל אלישע הנביא.

בינתיים חזרה גועה וצועקת על
קברו. אמר לה: אי ענייה, לכי
אצל אלישע, והוא יתן לך עצה.
מיד הלכה אצל אלישע.

אמר רבי, בא וראה היאך
מספרים המתים בקברותם זה עם
זה, והלא נפשותם במקום אחר

כלתיה עמה כו'. ותאמר נעמי לשתי כלתיה
לכנה שכנה כו'. ותאמרנה לה כי אתך נשוב
לעמך. ותאמר נעמי שכנה בנתי וכו'. ותאמר
הנה שבה יבמתך אל עמה וכו'. ערפה תבת
אל עמה ואל אלהיה. ותאמר רות אל תפגעני
כי לעזבך לשוב מאתריך. כן בודקין לגר,
בשביל שיתקיים תחת פנפי השכינה כרות,
בלכב שלם.

רבי אלפסנדר פתח, (מ"ב ד א) ואשה אחת מנשי
בני הנביאים צעקה אל אלישע וגו'. תמן
תנינן, דא אשת עובדיהו. וממונה היה על
בית אחאב מלך ישראל. ובשעה שהלך
עובדיהו אצל אלהיו, הפיר בו אלישע.

ואי תימא, אלישע לא שמש לפניו עדיין. כבר
היה משמש. ואין מוקדם ומאוחר. ועל
כן פתיב, (מ"ב ב א) ואתה ידעת כי עבדך היה ירא
את ה', שודאי הפיר בו אלישע מאותה שעה.

צעקה אל אלישע. באותה שעה שמת
עובדיהו, מת אחאב. ומלך יהורם בא
לקחת את שני ילדיו. מה עשתה. הלכה גועה
צועקת ובוכה לבית הקברות. עמדה על קברו
וצעקה, ירא אלהים, כן וכך עושים ליתומיך.
אמרו ליה לעובדיהו, הרי אשתך עומדת
וצועקת ובוכה על קברך. מה עשה.

הלך לו אצל חזקיהו, אמר ליה דיי בעולם
הזה. הלך לו אצל האבות, אמר כן וכך יש
לי. אמרו לו, כבר שמענו צעקותיה, לך אצל
אלישע הנביא.

אדהכי, חזרה גועה וצועקת על קברו, אמר
לה אי ענייה, לכי אצל אלישע, והוא
יתן לך עצה. מיד הלכה אצל אלישע.

אמר רבי, בא וראה היאך מספרים המתים
בקברותם זה עם זה, והלא נפשותם